Št. 35. V Ljubljani, 1. septembra 1906. Leto II.

Notranjec

GLASILO
POLITIČNEGA IN GOSPODARSKEGA DRUŠTVA
ZA NOTRANJSKO V POSTOJNI.

Izhaja vsako soboto in velja po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K. Posamezne številke po 10 v. Na naročbe brez denarja se ne oziramo. Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani Breg štev. 12.

Inserati se računajo za celo stran 36 K, za $^3/_5$ strani 25 K, za $^2/_5$ strani 18 K, za $^1/_5$ strani 9 K, za $^1/_{10}$ strani 5 K. Pri večkratni objavi primeren popust. **Mala naznanila** po 20 vin. od petit-vrstice.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

III. slovenski katoliški shod.

Pod imenom tretjega slovenskega katoliškega shoda se je vršila pretekli teden v Ljubljani velika politična demonstracija, ki ni imela drugega namena, kot organizirati klerikalno stranko na Slovenskem. Da se je shod vršil ravno sedaj, ni čudno, ako pomislimo, da se imajo v kratkem vršiti — volitve za državni in deželni zbor. Klerikalci so zadnji čas napenjali vse strune, da bi zbobnali kolikor mogoče veliko število ljudij na ta shod, ki se je vršil ob času, ki je za kmete najbolj neprimeren — ob žetvi. Prižnica in spovednica sta se zlorabljali v ta namen in vendar klerikalci niso dosegli tega, kar so želeli. Prišlo je na shod komaj 5000 ljudij in še teh največ iz ljubljanske okolice. S Štajerskega je prišlo le kakih 200 udeležencev, Koroščev pa sploh ni bilo. V čast zavedni Notranjski povemo, da je bila udeležba z Notranjskega zelo pičla. Vendar bi bilo lahko v tem oziru še boljše in upajmo, da bomo prihodnjič lahko sešteli na prste tiste notranjske nezavedneže, ki bodo prišli v Ljubljano štafažo delat klerikalni stranki.

Shod so imenovali katoliški in vseslovenski. Hoteli so s tem nametati slovenski javnosti peska v oči, kakor da bi bil shod verskega in narodnega značaja. Ne eno, ne drugo ni resnično.

Vera nima s politiko nič opraviti. Verska vprašanja se s tem le onečastijo, ako se vlačijo v politično borbo. Ako bi bilo našim klerikalcem res kaj na tem, da se ohrani vera med našim ljudstvom, morali bi skrbeti pred vsem za to, da se ne bodo na prižnici in v spovednici obravnavala na strankarski način politična vprašanja in se tako zlorabljali ti posvečeni kraji v posvetne namene, kakor se dosedaj to skoro povsod godi. O tem pa ni bilo na katoliškem shodu prav nič čuti, ampak vodja klerikalne stranke, dr. Šušteršič, ki je tudi na tem zborovanju igral glavno vlogo, je zagovarjal načelo, da smejo duhovniki tudi v cerkvi uganjati kar hočejo. Mi gotovo duhovniku ne branimo, da javno in politično deluje, toda zahtevamo, da naj to vrši tam, kjer je prostor za politiko, to je izven cerkve, kjer imajo drugi priliko, da mu odgovarjajo.

Ves „katoliški“ shod pa se je verskih vprašanj komaj dotaknil, ampak se bavil največ s političnimi. Zato je govoril dr. Šusteršič tudi največ o volilni reformi, ki ima z vero toliko opraviti kot lanski sneg in se jezil nad tistimi „nepokornimi“ Korošci, ki so bili toliko pametni, da se tega „katoliškega“ shoda niso udeležili. Dr. Šusteršič se je sicer slovesno rotil, da na tem shodu ne govori kot politik in načelnik klerikalne stranke, ampak samo kot katolik — a v isti sapi je hitel zabavljati na druge slovenske politične stranke, ki ne trobijo v njegov rog. Resnico o „katoliškem“ shodu je povedal edino naivni dr. Žitnik, ki se je zagovoril in izblebetal, česar drugi niso hoteli priznati, da namreč shod nima drugega namena, kakor okrepiti klerikalno stranko. Zato je bilo vse drugo, kar se je radi lepšega govorilo o veri itd., le gola sleparija. Da se prav razumemo: Mi nimamo prav nič proti temu, ako prirejajo klerikalci shode in se posvetujejo o političnih in socijalnih vprašanjih, kakor je volilna reforma in zboljšanje položaja kmetskega in delavskega stanu — dasiravno vemo, da jim v resnici ni blagor teh stanov prav nič pri srcu, ampak da jih hočejo le izrabljati v svoje potične namene: ampak bodo naj pošteni in naj ne varajo slovenske javnosti s „katoliškim“ imenom, ki naj krije njih politične sleparije.

Klerikalci so imenovali ta svoj shod vseslovenski in so s tem hoteli vzbuditi mnenje, kakor da bi bila to narodna prireditev. Ako bi že od prej ne vedeli, da je našim klerikalcem narodnost deveta briga, kar so posebno sijajno dokazali njihovi poslanci v boju za volilno reformo, nam je prav jasno, to zopet dokazal ta „slovenski“ katoliški shod. Klerikalne hiše v Ljub-

ljani so bile razun s slovenskimi okrašene s cesarskimi in papeškimi zastavami, s shoda so se odposlale brzojavke papežu in cesarju, na shod je prišel zastopnik vlade, ki je Slovencem neprijazna, klerikalne dijake je prišel pozdravit zastopnik laškega dijaštva itd. Osvetliti hočemo le par prav značilnih dogodkov. Na shod sta prišla dva znana nemškutarja lavantinski škof Napotnik in tržaški škof Nagl, ki Slovencem kjer moreta nasprotujeta. Brzojavno pa je shod pozdravil nemški škof Kahn, ki je prav zadnji čas pokazal, kako sovraži Slovence. Zapovedal je namreč, da morajo na slovenskem Koroškem biti vpisani tudi Slovenci v krstne, poročne in smrtne knjige pri fari v nemškem jeziku. Proti tej nesramnosti ni našel ta „Slovenski“ shod nobene besede! Sploh ni bilo na celem zborovanju slišati ne ene žal besede proti našim narodnim nasprotnikom, proti Nemcem, Italijanom in naši vladi. Pač pa so v deveta nebesa povzdigovali tistega Mahniča, ki je v svojih spisih dejal, da je pogan vsak, kdor je odločen Slovenec.

Vilharjeva slavnost.

(Konec.)

Solkan. Slava, slava Miroslavu Vilharju, naroda slovenskega predragemu biseru, veleslovečemu možu! Živeli slavitelji! — Čitalnica v Solkanu.

Tolmin. Slava Vilharjevemu spominu! Živeli prireditelji spomenika! — Vrtovec.

Toplice na Dolenjskem. Od daljnega Urala pa do sivega Triglava ves rod slovenski Vilharju dan's kliče: Slava! — Gorše, Jerman, I. Pirjevec, Pirjevec, Stefanov, Zamida, Anton in Antonija Svetek, Milavec.

Toplice. Slava nesmrtnemu Vilharju in njegovim čestilcem! — Bralno in pevsko društvo „Toplice“.

Toplice. Narod ohrani zvesti večni mu spomin. Bil je voditelj, pesnik, pevec ter trpin. — C. kr. okr. glavar Parma, svetnik Rozina, nadsvetnik Pirjevec, rodbina Svetkova, dr. Hubad, Matko Pahor, Sedej, Stepančič.

Trebnje. Slava notranjskemu slavčku! — Bralno društvo.

Trst.

Kar je pesnil, pesnil nam je v slavo,
al venčajmo mu mučeniško glavo!
Al src stotisoče mu vence plete,
al rodu v slavo v grom na vrage klete.

— Slovensko pevsko društvo v Trstu.

Varaždinske Toplice. Slava nepozabnemu pesniku in skladatelju, preroditelju zavedne Notranjske,

Listek.

Kmečka vstaja.

Zgodovinska povest iz 16. stoletja. — Hrvaški spisal Avgust Šenoa.

(Dalje.)

Vzela sta mi nož, kapo, suknjo in patrone pa me gnala med konjema proti Dubici. Na enkrat reče tovariš Jusufu: „Čuješ, jaz grem doli k Uni, da napojim konja, ti pa čuvaj kristjana.“ „Dobro je, Ibrahim,“ odvrne Bošnjak, in Ibrahim odide. Sedem na kamen ob poti, Jusuf pa zleze s konja in reče: „Čuj, kristjan, stopi sem, da ti zvežem roke. Vzel je jermen in se mi bližal. Pogledam si ga in si mislim: Ilija, bogme, ti si krepkejši. Kakor da res ponujam roke, stopim bliže, naenkrat pa sklonem glavo in se zaletim Turčinu pod noge. Jusuf se zruši preko mene, jaz se brž okrenem, mu pokleknem na prsa in mu porinem njegov nož v rebra. Ibrahim je bil preoddaljen, da bi naju začul ali videl. Snamem mrtvecu orožje, turban in suknjo, vržem mrliča za grmovje in zajezdim konja proti Kostanjici. Naenkrat zaori „Oj Jusufe, kje si?“ in vidim, kako hiti Ibrahim za mano. Ni kazalo, da mu ponujam hrbet. Okrenem konja in se zaletim proti njemu. Turčin vidi turban, suknjo in orožje, ne pa obraza. „Kje je kristjan?“ mi zakliče že od daleč. „Evo ga“, viknem in izpalim samokres konju v glavo. Konj se zvali in pokrije jezdeca. Dolgo je še klel Ibrahim za mano, a jaz sem hitel v Kostanjico.

Ko je knez Nikola Zrinjski čul o vsem tem, mi je dal deset cekinov, dva samokresa in mi ukaže, da moram pri njem služiti. Lepo je bilo služiti junaku. Med Dravo in Savo ga ni večjega junaka kot je Nikola. Pod njim sem branil Zrinj, ž njim sem šel v Pešto. To je bila radost, če smo se zaleteli v janičarje. Raje je vsakdo padel, kot da se umakne za ped. Ostal sem cel med topovi, puščicami, puškami in sabljami. Bilo je ravno ono leto, ko je postal Nikola ban. Bilo mu je že preveč lenarjenja. Neke noči nas pozovejo trobente na nasipe. Moj gospodar, neki črevljar, pri katerem sem stanoval, se je silno preplašil, jaz pa sem vzel sabljo in kalpak in mu rekel „lahko noč“. Sam ban nas je vodil. Bogme, sem si mislil, to bo krvi, kajti če Nikola spodbode konja, tedaj ni šala. Bil sem pri banovih konjikih. Šli smo na sever naglo kakor burja. Pri Zaprešiču so se nam pridružili Štajerci, vodil jih je neki dolgi Švaba s strahovito brado. Turki so bili vzeli Moslavino in prodirali preko Križevca in sv. Ivana na Varaždin. Nedaleč od reke Krapine so se blizu Konjščine vstavili na ravnici, kamor je moral Turčin prispeti. Že zdaleka sem videl te vrage. Mirno smo jih čakali. Ni še bilo prave bitke, pa smo se za šalo malo poigrali. V tej igri je marsikateri turban postal prazen. Ban nas pohvali, da smo junaci, a pravi, da bodi šale konec, ker je sklenil s Turčinom premirje. Vrag vzemi to premirje, če smo se prišli bit. Moja četa priveže konje in spravi orožje. Vsa vojska je počivala. Pili smo zagorsko vino. Za Turke se nismo brigali. Ti lopovi

Miroslavu Vilharju! — Franjo Jošt, Gabrijel Kukovic, Ignacij Merhar, Josip Verbič.

Zagreb. Priključujemo se u duhu odličnoj slavi bratskoga naroda. — Društvo hrvatskih književnika.

Žužemberk. Slava notranjskemu Orfeju, narodnemu mučeniku Vilharju! — Stipko Jelenc, dvorski nadučitelj.

Hrvatsko pjevačko društvo „Jadranska Vila“ u Sušaku.

Veseleči se kulturnom napredku bratskoga nam slovenskoga naroda, srdačno pozdravljamo odkiče spomenika glasovitoga Miroslava Vilhara.

Odašiljemo našega odbornika g. Jermana Koriča da bude tumačen naših istomišljenih osječaja ove uzvišene narodne svečanosti.

Uz bratski zagrljaj!

Predsjednik: Tajnik:
Dr. Jeretić l. r. M. Acurti l. r.

Velespoštovanemu gospodu Josipu Lavrenčiču, predsedniku Vilharjevega odbora.

Prišli smo na zemljo bratskega naroda slovenskega, da bi videli božansko krasoto Vaše domovine. Tu je nanesla sreča, da prihajamo k Vam v času, ko slavi Vaš narod v tukajšnjem kraju spomin svojega pesnika Miroslava Vilharja.

Mi se klanjamo slavnemu spominu velikega sina te dežele in pozdravljamo iz vse duše dragi narod slovenski. Živeli Slovenci! — Postojna, 12. vel. srpana 1906.

Čehi iz kraljevine Češke in mejne grofije Moravske.

Politične vesti.

Slovenska zmaga. Pri občinskih volitvah v Travi na Kočevskem, kjer so imeli dosedaj nemškutarski občinski zastop, so sijajno zmagali Slovenci.

Protestni shodi, ki so se vršili proti „katoliškemu“ shodu po raznih krajih na Slovenskem, so nad vse pričakovanje sijajno uspeli. Posebno impozanten je bil shod v Ljubljani, kjer je blizu 4000 svobodnih slovenskih mož z vso odločnostjo nastopilo proti temu, da bi se mislilo, da je Ljubljana klerikalna. — Shoda v Št. Petru na Krasu se je udeležilo 250 notranjskih mož. Tudi shoda na Črnem vrhu in na Dobračevi pri Žireh sta lepo uspela. — Število onih Slovencev, ki so preteklo nedeljo na raznih shodih nastopili proti klerikalizmu, pač daleč presega število udeležnikov katoliškega shoda.

Shod političnega društva v Mariboru je pokazal, da so tudi na Štajerskem s politiko, ki so jo uganjali dr. Šušteršič in drugi klerikalni poslanci v državnem zboru, zelo nezadovoljni. Na shodu, katerega se je udeležilo nad 100 duhovnikov, je bila sprejeta resolucija, v kateri se klerikalnim poslancem izreka obžalovanje, da so se v odseku za volilno reformo tako malo potrudili v prid obmejnim Slovencem.

Nemška predrznost. V Šiški, ki je pravzaprav ljubljansko predmestje, so nemškutarji osnovali podružnico nemškega „šulferajna“, društva, ki ima namen v obmejnih pokrajinah ponemčevati slovenske otroke. Pri tem so se drznili prekrstiti našo slovensko Šiško v nemško „Schönau“, kar bi se po naše reklo Zali log. Skrajni čas je že, da se tem petelinčkom enkrat stopi na prste in jih pouči, da na Slovenskem nimajo ničesar opraviti, najmanj pa kovati iz slovenskih imen nemške spake. Začnimo jim pa tudi že enkrat vračati enako z enakim. Zakaj bi v krajih, kjer ni prav nobenega Nemca, trpeli mirno nemška imena? Postojna je Postojna v vseh jezikih in nikoli Adelsberg, ker tu stanujemo mi, ki smo kraju dali ime. Tu je le skrajna odločnost in brezobzirnost na mestu.

V Sofiji na Bolgarskem se vrši te dni shod jugoslovanskih časnikarjev, katerega se je udeležilo tudi 25 Slovencev. Istočasno se je otvorila II. jugoslovanska umetniška razstava in se vrši zborovanje jugoslovanskega dijaštva. Take priredbe širijo medsebojno spoznavanje jugoslovanskih narodov in s tem krepijo dejansko jugoslovansko kulturno vzajemnost.

Na Ruskem se nemiri nadaljujejo. Zadnjo soboto so revolucijonarji poskusili umoriti ministrskega predsednika Stolipina. V njegovi predsobi je bila vržena

*

---

stali so v nasprotnem gozdu. Vlegel sem se poleg konja v travo. Ban je prijezdil mimo in mi zaklical: „Ej, Ilija, kaj ležiš na trebuhu in zijala prodajaš?“ „Vaša milost“, odvrnem, „mene je volja se biti.“ „Čakaj, že še pride“, reče ban. Res ni bilo treba dolgo čakati. Naenkrat zaori vik in krik. Prevaril nas je Turčin in prelomil premirje!“

„Naj ga strela ubije“, vikne Marko in oči so se mu zaiskrile kakor risu. „Ali ste ga za to izplačali“

„Vraga smo“, nadaljuje Ilija, „on nas je! Pravzaprav ne vem, kako je bilo. Videl sem le, da se je valilo Turkov kot mravelj iz šume. Ti psi so si izgovorili premirje, dokler niso dobili zadostne pomoči. Skočim na konja, pograbim orožje, kalpak mi pade z glave. Gologlav se zaletim v Turke. Bliska, praši se, grmi, ne vidiš kot kopja, sabelj, strelov, vse se je motalo kakor v klopčiču. Banova sablja je bliskala kakor strela. Tedaj sem pobesnel. Od kraja se ti malo koža ježi, ko se igraš za svojo glavo, a pozneje si zver. Naši konjiki so drli kot vragi preko mrtvih konj in ljudi, Štajerci so mlatili Turke, da je odmevala gora. Naenkrat pa — zajokal bi — vidimo, da beže naši pešci. Kukavice! Da bi jih strela! Zmetali so puške, torbe, patrone, klobuke od sebe. Z golo sabljo smo jih tirali nazaj. Videl sem na svoje oči, kako je ban bežečemu arkebugirju razklal glavo. Zastonj! Zbežali so v šumo in zavlekli i nas. Turčin navali od spredaj, z desne in leve. Vsled prevare so zmagali Turki.“

„A ti?“ vpraša Marko. (Dalje prih.)

bomba, ki je razdejala del poslopja. Ubitih je 28 ljudij, mnogo težko ranjenih, med njimi sin in hči ministrskega predsednika, ki je na čudovit način ostal nepoškodovan. Trije napadalci so ubiti, enega so prijeli.

Na amerikanskem otoku Kubi je revolucija. Vstaši so se uprli proti predsedniku Palme.

Iz Črnega vrha nad Idrijo.

V nedeljo dne 26. t. m. vršil se je ob 3. uri pop. javni ljudski shod kot protest proti katoliškemu shodu na vrtu Ivana Lampeta. Shod je bil dobro obiskan, dasi je bil šele isti dan sklican in prirejen. Vidi se, da imamo v črnovrški občini že lepo število samostojno mislečih mož in mladeničev, katerim se ne tresejo hlače pred klerikalci. — Ta nepričakovani shod je našega g. kaplana spravil iz uma. Ko je zvedel, da se bo shod vršil popoldne, je kakor znorel divjal po vasi in iskal pomoči pri vsakem, kogar je srečal, vse je bilo dobro za njegovo armado, a prepočasni vojaki so z veliko zamudo delali tako, da je pričetek shoda zamudil in le z majhnim številom somišljenikov in — somišljenic je prišel na shod zgago delat. Zahteval je, da se naj še enkrat voli predsednik shoda, dasi se je to že bilo zgodilo in je govornik g. Novak iz Idrije že imel besedo. Njegovo izvrstno predavanje je toliko vplivalo na živce g. kaplana, da je začel skakati in rjoveti: „Živijo dr. Šušteršič! Živijo slovenska ljudska stranka!“ a nasprotni klici: „Žlindra!“ so bili toliko močnejši, da se je ves kaplanov živjo odbil. Ko s tem ni nič opravil, se je hotel poslužiti druzega sredstva, katoliško-izobraževalnega tepeža. Nagovarjal je fante iz Zadloga k temu ter jel za božjo voljo prositi pomoči. Ti pa so se mu naravnost v obraz smejali, iz česar je pač moral spoznati, da nima Lomskih Mink pred sabo, ampak fante iz Zadloga, kateri imajo vsak zase več značaja kakor vsi podivjani kranjski kaplani skup. O tem se je lahko prepričal še zvečer; ko jih je na cesti domu gredoče hotel zasramovati, je dobil tak odgovor, da si ga bo zapomnil. Sprevidel je tedaj, da z bojem tudi ne bo vspeha in pričel zahtevati besedo, kar se mu je drage volje zagotovilo, kakor hitro g. Novak svoj govor konča; a resnične govornikove besede so ga tako pekle, da je rjovel in skakal kakor pajac na vrvici in v tem ga je posnemala vsa njegova zvesta družba. — Po prebrani resoluciji je zahteval, da se štejejo glasovi; s svojim tovarišem novomašnikom Klavžarjem je skočil na oder ter zahteval, da dvignejo roke nasprotniki resolucije; njegovi zvesti so storili to z obema rokama, a vkljub temu bila jih je neznatna manjšina. V zadregi nepripravljen prične kaplan nato govoriti; bahal se je, koliko sto posojilnic imajo klerikalci v rokah, koliko graščin da so že pokupili v korist ljudstva in kako močna da je Slovenska ljudska stranka. Po končanem govoru je kaplan s svojimi ljudmi hitro pobral šila in kopita in odšel s shoda; bal se je, da bi kdo njegovih ljudij ne prišel do pravega spoznanja, ako bi slišal pošten odgovor.

Besedo je dobil tudi Filip Rudolf. Delal je reklamo za klerikalce s propalo mlekarno, češ, da so naprednjaki vzrok vsega zla. Vprašamo, ali niso bili vsi nadzorniki mlekarne, razun enega, „klerikalni pristaši“? Ali ni bil Ivan Vidmar klerikalno orodje, blagajnik v posojilnici, ko se mu je poverilo blagajništvo mlekarne? Pri celi stvari so bili samo trije možje iz naprednega tabora, in sedaj se hoče podtikati vso stvar naprednjakom. Kdo pa je preprečil, da se ni mlekarna naprej vzdrževala pod drugim gospodarstvom? Ali niso bili ljudje voljni povišati deleže in mleko ceneje v mlekarno nositi, da bi se na kak način dolg poravnal, ne da bi bil kdo preveč škode trpel? Koliko bi že bilo lahko plačanega, ako pomislimo, kako so se med tem časom mlečni izdelki podražili! Kdo je torej kriv, da morajo udje sedaj tako visoke prispevke plačevati? Bivši kaplan Sever in njegovi pajdaši so to storili, da se je moralo mlekarno zapreti in drage stroje za slepo ceno prodati. 4000 kron nakazane državne podpore so stem preprečili. Zavdali so veliko rano še mladi, nerazviti mlekarni in to so tisti, kateri se sedaj lepe delajo in vso stvar podtikajo naprednjakom.

Domače vesti.

Osebna vest. G. Karel Szillich, asistent južne železnice, ki je vrl narodnjak, je premeščen s Pragarskega v Divačo na Krasu.

Meščanska šola v Postojni se otvori 17. septembra t. l.; tako se po dolgem trkanju naposled vendarle odpre novi dom prosvete, ki je toli potreben naraščaju naše Notranjske. Ker si pa nekateri roditelji še niso povsem na jasnem, katerih koristi bodo deležni njih sinovi v tej šoli, opozarjamo na nekatere ugodnosti, ki jih dosežejo absolventi meščanskih šol. Vsled razpisa c. in kr. ministrstva za uk in bogočastje z dne 16. junija 1905. morejo učenci, ki so dovršili meščansko šolo, vstopiti: v gimnazijo in realko, in sicer v tisti razred, ki je učencu primeren glede starosti in zmožnosti; v prvi letnik učiteljišča; v pripravljalni tečaj na umetniški akademiji; v kadetno šolo (ako se poučuje na meščanski šoli algebra in francoščina); v nautično šolo; v državne obrtne šole; v razne strokovne šole; kakor za elektrotehniko, umetno ključavničarstvo, barvarstvo, tekstilno industrijo, lesni obrt, keramiko, pivarski obrt i. t. d.; v kmetijske šole; v višjo šolo za vinogradništvo in sadjarstvo v Klosterneuburgu; v državne gozdarske šole; v trgovske akademije i dr. Učni jezik na meščanski šoli bo seveda slovenski, kar je edino pravilno; saj že davno zahtevajo vsi pravi pedagogi, do bodi materinščina jedro vsega pouka na nižjih in srednjih šolah. A tudi nemški jezik se bo poučeval na meščanski šoli, in sicer 4 ure oziroma 5 ur na teden, tako da v tem oziru ne bo nikake ovire za tiste učence, ki hočejo pozneje prestopiti v srednje šole. Razen običajnih učnih predmetov se bo po potrebi in možnosti poučevalo v višjih razredih tudi francoski in laški jezik,

gosli, klavir in stenografija. Šolsko leto se prične v ponedeljek dne 17. septembra t. l., vpisovanje pa dne 13., 14. in 15. septembra od 8. do 12. ure. Roditelje, ki nameravajo vpisati svoje učence na tej šoli, opozarjamo na današnji razglas v našem listu.

P. n. obitelji v Postojni opozarjamo, da vstopi v meščansko šolo v Postojni gotovo večje število učencev iz oddaljenih krajev. Kdor hoče sprejeti enega ali več učencev na hrano in stanovanje, naj blagovoli to javiti ravnateljstvu meščanske šole ali pa občinskemu uradu v Postojni najkasneje do 12. septembra.

Iz Matenjevasi. Naše pevsko društvo „Javornik“ v petju vrlo napreduje, kar je prva in glavna zasluga pevovodje g. A. Turka iz Orehka ter g. A. Pegana iz Sv. Ivana, katera se res žrtvujeta za društvo. Kakor se sliši, namerava „Javornik“ prirediti prihodnji mesec malo veselico v korist sklada za društveno zastavo ter prihodnjo spomlad ljudsko veselico na prostem z obširnim vsporedom. Tudi društvene čepice dobi v kratkem. Odbor stoji na stališču: „Svoboda, jednakopravnost, bratstvo“, ter se ravna po geslu: „Jednake pravice — jednake dolžnosti“. Prijetna posledica tega je, da vlada med člani najlepši mir in soglasje, spojeno z navdušenjem za narodno stvar in prosveto. Le tako čvrsto naprej!

Ogenj je nastal v nasadu poleg razvalin starega gradu na Loviču in bati se je bilo, da bi požar uničil vse bližno borovje in nasade. Načelnik gasilcev, gosp. M. Petrič je, uvidevši veliko nevarnost, prosil pri polkovniku v Postojni nastanjenega 47. pešpolka za pomoč in dobil dve kompaniji vojakov, ki so ogenj hitro pogasili.

Na Erzelju pri Vipavi umrl je dne 8. avgusta t. l. Josip Volk v 76. letu svoje starosti. Pokojnik si je kot mnogoletni župan in občinski odbornik občine Erzelj pridobil za občino mnogo zaslug. Bil je vedno zvest pristaš narodnonapredne stranke in kot tak tudi velik prijatelj šole. Njegova zasluga je, da se je na Erzelju ustanovila šola in se sezidalo sedanje lepo šolsko poslopje. Njegova gostoljubnost bila je splošno znana. Kako je bil pokojnik spoštovan in pri svojih soobčanih priljubljen, pričal je njegov veličasten pogreb dne 11. avgusta. Pogreba so se udeležili vsi domači posestniki in mnogo odličnih mož iz vse vipavske doline. Odbor slapenske posojilnice udeležil se je korporativno pogreba, ker je bil pokojnik več let član načelstva tega denarnega zavoda in si je kot tak pridobil za procvit te posojilnice mnogo zaslug. — Bodi blag spomin vrlemu značajnemu možu.

Na Slapu pri Vipavi vršijo se prihodnji mesec občinske volitve.

V Dobravljah na Vipavskem je utonil v vodi Vipavi dijak Henrik Vogrič iz Podgore. Potegnili so ga iz globočine 15 metrov, kjer je obtičal v blatu. Prišel je na pogreb svojega sošolca Rudolfa Hrobata, ter se pri kopanju ponesrečil.

V Grižah pri Logatcu je pogorela hiša Frana Govekarja. Škoda znaša 2000 K.

V Smerjah pri Il. Bistrici je pobila toča dne 16. t. m. ter napravila škode okoli 20.000 K.

Iz sv. Ivanske kaplanije. Tudi od nas so šli 3 možaki, 1 mladenič ter 1 dekle na shod „backov“ v Ljubljano. Značilno je, da so se že v naprej sramovali, da gredo tja in ako se jih vpraša, tajijo, rekoč, da niso bili na shodu, temveč, da so imeli druge opravke. Vsa čast jim! S tem pripoznajo, da vedo dobro, da so šli tja, kamor niso spadali. To tudi jasno kaže, da sploh ni klerikalca iz prepričanja. Če je kdo klerikalec, je iz zabitosti, strahu ali pa iz dobičkarije. Lepo je bilo tudi videti na prestranskem kolodvoru št. peterskega kaplana, kako je skočil iz sekundernega vlaka ter pehal „backe“ v vozove.

Razpis službe otroške vrtnarice. Na otroškem vrtecu „Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“ v Rojanu se razpisuje služba otroške vrtnarice. Plača znaša letnih 600 kron. Službo bode nastopiti 15. septembra 1906. Brezkolekovane prošnje naj se vpošljejo najdalje do 12. septembra 1906 pod naslovom: „Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.“

Narodno gospodarstvo.

Premrzle pijače. Kdor povžije nanagloma večjo množino prav mrzle pijače, lahko dobi želodčni katar ali drisko. Če bi pijačo užil v manjših požirkih, bi si žejo lahko ugasil, brez škode za zdravje. Najboljše in najtrajnejše potolažimo žejo, če ima pijača 8 do 15 stopinj R ali 10 do 18 stopinj C. Posebno kava z 12 stopinj R je dobra za žejo; nobena druga pijača se ne more meriti žnjo. — Največkrat uživajo ljudje premrzlo pivo. Gostilničarji ga točijo tudi če ima samo 5 stopinj, ker vedo, da tudi pokvarjeno pivo dobro diši, če je prav mrzlo. Še več bolezni kot pivo povzročuje sodavica, ker jo ljudje poleti, ko so razgreti in znojni, prav radi uživajo. Prusko ministrstvo za uk in medicinske zadeve je izdalo pred kratkim naredbo, v kateri se opozarja občinstvo na škodljivost premrzlih pijač, in v kateri se ukazuje, da se smejo mineralne vode prodajti le, če imajo vsaj 10 stopinj.

Pridelovanje zgodnje špinače. Ako vseješ meseca septembra špinačno seme na prekopano in dobro gnojeno gredo, n. pr. kakor vsejemo navadno matavivec, imamo spomladi že meseca aprila lepo špinačo. Dobro je, ako se dotično gredo pred zimo nekoliko z listjem pokrije.

Sveže kosti lahko z močnim kladivom stolčemo in jih damo kokošem. Tudi kot dobro gnojilo jih lahko uporabljamo, če jih pomešamo z apnom, ali v sodu nabrane, polijemo z žvepleno kislino. V obeh slučajih moramo s pognojitvijo počakati, da se razkrojijo in jih pomešati potem še z zemljo.

Pozno sadje naj ostane na drevju kolikor mogoče dolgo, a ne toliko časa, da nastane slabo vreme, ker mu je samo solnce v korist. Sadje, katerega hočemo ohraniti čez zimo, je treba natrgati ob suhem vremenu.

O zláganju zemljišč.

Spisal A. D.

V.

H koncu navedem še nekaj izgledov o zlaganju zemljišč.

L. 1904 se je izvršilo v Avstriji 116 zlaganj, ki so obsegala 107.748 *ha* (187.258 oralov) sveta, z 12.937 vdeleženci. Najbolj se širi zlaganje na Nižjeavstrijskem in Moravskem; tako vidimo, da se je l. 1904 izvršilo na Nižjeavstrijskem 18 zlaganj, ki so obsegala 17.624 *ha* (30.625 oralov) z 1615 vdeleženci, a na Moravskem 18 zlaganj obsegajočih 9.881 *ha* (17.170 oralov) z 1917 vdeleženci. V zvezi z zlaganjem se je v 12 slučajih močvirnata tla osušilo. Tudi na Češkem so prišli do spoznanja, kako velike koristi je zlaganje; posebno so pa Čehe do tega pripravile vedno višje zahteve delavcev, a pri tem nizke cene kmetijskih pridelkov. Čehi so si v svesti, da bodo s tem zboljšali način svojega gospodarjenja, ki bode postalo dosti jednostavnejše. Prihranili si bodo dosti delavcev in s tem seveda stroške zmanjšali, tako da se bode potem kmetovanje boljše splačalo. Zanimivo je zasledovati pričetek zlaganja na Češkem. Na Češkem še ni veljavna postava o izpeljavi zlaganja. Ko je občina Rothanjezd (okr. Stříbro) prosila poljedelsko ministrstvo za zložitev, je poslalo to v občino nižjeavstrijskega komisarja za agrarne operacije, ki se mu je posrečilo doseči sporazumljenje med udeleženci; ti so se podvrgli deželni postavi za zlaganje, ki velja za Nižjeavstrijsko. Vspeh zložitve je bil sledeči; 7 gospodarjev je imelo 256 *ha* (445 oralov) posestva na 567 parcelah, toraj je imel povprečno vsak gospodar 85 parcel po $^1/_2$ *ha*, po zložitvi pa je dobil vsak 3—6 parcel po $6^1/_2$ *ha* ($11^1/_2$ oralov); vsi skupaj so imeli potem 40 parcel; v istem razmerju skrčilo se je tudi število parcel pri zložitvi gozda; neverjetno, a res je, da nima sedaj cela občina skupaj toliko parcel kakor preje en sam posestnik. Obenem se je odločil poseben svet kot skupni pašnik za mlado živino, v namen gojenja simentalskega plemena; v to svrho so posekali $3^1/_2$ *ha* gozda in ga razdelili v tri dele. Zelo umestno bi bilo tudi pri nas v zboljšanje živinoreje vpeljati urejene paše. — Naposled imamo pred saboj načrt zložitve občine Stripfing. Iz tega razvidimo, da je zloženi svet last 61 posestnikov, ter meri 780 *ha* (1345 oralov); prej je bilo 1504 parcel, a sedaj le 145, toraj 88 % manj; parcele merile so prej povprečno po $^1/_2$ *ha*, a sedaj po $5^1/_2$ *ha*.

Značilno je pri tem to, kako se pazi, da se da parcelam pravo obliko, da je torej širina primerna dolžini; stare parcele so merile povprečno po 672 *m* v dolžini in le $11^1/_2$ *m* v širokost, a po zložitvi merijo parcele povprečno 363 *m* v dolgost in 143 *m* v širino.

Razun teh par slučajev bi naveli lahko še dosti zanimivih slučajev in očividnih dokazov o veliki koristi zloženih posestev, ali najboljši dokaz je vendar to, da vse občine, v katerih so posestva zložena, v kmetijstvu napredujejo; način gospodarjenja se v takih občinah popolnoma predrugači in kmetovalci konkurirajo med saboj in vsak gleda, da bi se izkazal boljšega gospodarja ko njegov sosed.

Ker je zlaganje posestev neobhodna potreba prihodnjosti, ako se hočemo povspeti na isto gospodarsko stopnjo ko drugi narodi, ako hočemo, da se nam bodo naše kmetije izplačale, da bomo izkoristili svet, kakor bomo sami hoteli in zamogli, potem moramo na to delati, da se začne tudi pri nas z zlaganjem kmetij. V vsaki občini je gotovo vsaj en gospodar, ki mu je kolikor toliko znano o zlaganju in ki težko gleda in trpi sedanje razmere, ki mu ne dovolijo se tako razvijati, kakor bi se lahko. Ti naj se torej zavzamejo za stvar in naj ljudstvu razjasnijo pojem o zlaganju! Ako se je pri nas doseglo, da se delijo občinski pašniki, tem bolj se bode ljudstvo poprijelo zlaganja. To bode v korist nam in našim potomcem, ki se bodo s hvaležnostjo spominjali svojih prednikov. Občina, ki bo prva storila ta korak, bo gotovo zaslovela in to po pravici; gotovo je pa tudi, da ji bodo šle oblasti z vso vnemo na roko!

(Konec prihodnjič.)

Po svetu.

Knjige in izobrazba v Ameriki. Proizvajanje knjig v Ameriki je zelo poskočilo. Dočim je leta 1880. prišla ena knjiga na 15.568 prebivalcev, proizvajalo se je leta 1800 že toliko knjig, da pride ena knjiga na 11.726 prebivalcev. Število analfabetov se je v tem času znižalo od 17 na 10%, dasi še vedno nimajo prave šolske obveznosti. Tako je n. pr. samo v New-Yorku 100.000 otrok, ki ne obiskujejo šole.

Za kratek čas.

V šoli. Učitelj: Dvaindvajseti december je najkrajši dan v letu. Kateri pa je najdaljši, kdo ve? Micika: Dan pred sv. Miklavžem, gospod učitelj.

Prijaznost. Žena: Ti si najneumnejši mož na svetu. Mož: Ne dvomim o tem, saj sem edini, ki te je vzel za ženo.

Nemogoče. Mica: Lej jih, spet sta skupaj, kdaj se bosta neki že vzela. Franca: Nikoli. Mica: Kako to? Franca: Ona ga noče vzeti, dokler dolgov ne bo plačal, in on pa ne more dolgov plačati, dokler ga ona ne vzame.

Preveč zahtevano. Zdravnik bogatinu, ki je debel: Vi se morate, predno sedete k jedi vedno četrt ure sprehajati. Bogatin ogorčen: Kaj, ali mislite, da bom ves dan okrog letal.

Loterijske številke.

Dunaj, 25. avgusta	61	67	80	29	73
Brno, 29. avgusta	84	77	6	79	30

Zahtevajte povsod „Kavin pridatek v korist družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“.

Naroča se pri **Ivanu Perdanu v Ljubljani.**

Mala naznanila.

Vsaka vrstica v teh oznanilih stane 20 vin. Pri večkratni objavi se dovoli primeren popust. Denar je poslati naprej. Plača se lahko tudi s pismenimi znamkami.

Landauer, še dobro ohranjen se ceno proda **v Postojni hišna štev. 110.**

Srnjaka samca, dve leti starega proda trgovec **Ivan Vidmar v Črnem Vrhu nad Idrijo.**

Kašelj. Kogar kašelj nadleguje, naj rabi okusne in olajšujoče **Kaiserjeve prsne karamele.** 2470 notarsko poverjenih spričeval nam dokazuje, kako uspešno se jih rabi zoper kašelj, hripavost, katar in zaslinjenje. — Zavitek 20 in 40 vinarjev. — Edino pristne so one, ki imajo varstveno znamko »Drei Tannen«. Zalogo ima **J. Hus, lekarnar v Vipavi.**

Cementne cevi razne velikosti so po zmernih cenah naprodaj pri **Jos. Deklevi v Postojni.**

Učenec in učenka se takoj sprejmeta v trgovino mešanega blaga **Frana Zadnek v Senožečah.**

Konjskega hlapca, v starosti 20—40 let, veščega tudi domačih del, sprejme takoj z mesečno plačo po dogovoru **Karol Kovač, mesar in gostilničar v Starem Trgu pri Rakeku.**

Mlin in stiskalnico (prešo) za sadni mošt in malo rabljena, večje vrste proda **Leop. Meden, Igavas-Stari trg pri Rakeku.**

Apno se bode razprodajalo od 4. septembra naprej. Cena po dogovoru med posameznimi posestniki. **Gospodarski odsek na Razdrtem.**

Št. 10301.

Razpis.

Na kranjski kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu z dveletnim slovenskim poukom je oddati

pet deželnih ustanov

za prihodnje šolsko leto 1906/1907 (ozir. tudi za 1907/1908), ki se začne dne 3. novembra t. l.

Pravico do teh ustanov imajo sinovi kranjskih kmetovalcev in vinogradnikov, ki so vsaj 16 let stari, čvrstega zdravja ter so z dobrim uspehom dovršili ljudsko šolo. Prednost gre tistim mladeničem, ki ostanejo, dovršivši šolo na Grmu, gotovo na svojem domu in se bodo pečali s kmetijstvom, vinarstvom in sadjarstvom.

Učenci z ustanovami imajo hrano, stanovanje in pouk v šolskem poslopju **brezplačno,** za obleko, životno perilo, obuvalo in za šolske potrebščine pa si morajo sami skrbeti.

V šolo se sprejemajo tudi **plačujoči** in **zunanji** učenci.

Plačujoči učenci plačujejo za hrano po 80 h na dan in po 40 K šolnine na leto ter stanujejo brezplačno v zavodu. Za vse druge potrebščine si morajo sami skrbeti.

Zunanji učenci (eksternisti) stanujejo zunaj zavoda in plačujejo po 40 K šolnine na leto.

Vsi učenci imajo uniformo, ki si jo morajo sami plačati.

Hrano je plačevati naprej v mesečnih obrokih, šolnino pa v dveh letnih obrokih tudi naprej.

Prošnje svojeročno pisane in kolkovane s kolkom za 1 K, je poslati

do 20. septembra t. l.

vodstvu kranjske kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu.

Vsaki prošnji je priložiti **rojstni list, spričevalo o dovršeni ljudski ali kaki višji šoli, zdravniško potrdilo o trdnem zdravju in spričevalo županstva in župnega urada o lepem vedenju** prosilca.

Prošnji za sprejem proti plačilu je pridejati **obvezno pismo** (reverz) starišev, oziroma varuha zaradi vzdrževanja učenca. (72—1)

Vsak prosilec mora delati sprejemno izkušnjo iz slovenskega jezika in iz priprostega računstva. Od uspeha te izkušnje je odvisen sprejem v šolo.

Kdaj bo delati sprejemno izkušnjo, naznani vodstvo vsakemu prosilcu posebej.

Učenci, ki dovrše šolo z dobrim uspehom, imajo pri vojaščini pogojno pravico le do dveletne prezentne službe. Ako namreč zadoste svojim vojaškim dolžnostim prve dve leti brez graje ter dokažejo, da bodo po izstopu iz prezentne službe kmetovali na svojem ali svojih starišev domu, smejo na podstavi odredbe vis. c. kr. vojnega ministrstva z dne 22. julija 1905, štev. 4643, prositi proti koncu drugega vojaškega leta, da se jim odpusti tretje službeno leto.

Deželni odbor kranjski.

V Ljubljani, 17. avgusta 1906.

Dijake

iz boljših hiš sprejme na dobro hrano ter lepo in zračno stanovanje mestni učitelj. Posebna soba ter strogo nadzorstvo.

Ponudbe sprejema **A. A.** Prečne ulice štev. 2. II. nadstropje, Ljubljana.

P. n. gostilničarji dobijo steklo, porcelan in kuhinjsko opravo po znižanih cenah.

Velika trgovina in pekarija

ANTON DITRICH v Postojni

priporoča bogato zalogo **špecerije, železa, porcelana, stekla, galanterije, barv in kolonijalnega blaga na debelo in drobno.**

Zaloga **Portland- in Roman-cementa** ter vseh potrebščin za stavbe.

Zastopstvo **za Notranjsko najboljšega strešnega krila „Eternit“** in druge raznovrstne **opeke za kritje streh.**

Rudeča sol in **redilni prašek za živino.**

P. n. rokodelci dobijo na vse v njih stroko spadajoče orodje in blago primeren popust.

Deška meščanska šola v Postojni.

Št. 2.

Razglas.

Na deški **meščanski šoli v Postojni** se prične šolsko leto 1906/7 v pondeljek, dne 17. septembra t. l.

Vpisovanje v **prvi razred** je v četrtek, petek in soboto, dne 13., 14. in 15. septembra od 8. do 12. ure.

Roditelji ali njih namestniki naj zglase učence v ravnateljevi pisarni, ki je začasno **v poslopju ljudske šole** v Postojni.

V prvi razred se sprejmejo vsi tisti dečki, ki dokažejo **s šolskim naznanilom,** da so z zadostnim uspehom dovršili **peto šolsko leto** (torej **ne** peti razred) katerekoli javne ljudske šole.

V soboto, dne 15. septembra ob 10. uri je **sprejemna preizkušnja** za tiste učence, ki **ne morejo dokazati,** da so z zadostnim uspehom dovršili peto šolsko leto, ki pa so dopolnili 11. leto starosti ali ga dopolnijo najkesneje do 15. januvarja 1907.

Ravnateljstvo trirazredne deške meščanske šole

v Postojni, dne 1. septembra 1906.

Notranjska posojilnica v Postojni

registrovana zadruga z omejenim poroštvom.

Posluje vsak torek in petek od 9.—12. ure dopoludne.

Obrestuje hranilne vloge po 4½% brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje sama.

Daje posojila proti vknjižbi po 5% in amortizaciji najmanj 1%, na osobni kredit po 6%.

Prošnje za posojila se sprejemajo le ob torkih, posojila se izplačujejo le ob petkih.

Hamburg-Amerika Linie

Vožnja traja dni 6 dni — izvrstna prilika za potovanje je in ostane

z najnovejšimi leta 1905 in 06 zgrajenimi velikanskimi parniki

„Amerika" 24,000 ton

„Kaiserin Augusta-Victoria" 25,000 ton

toraj še enkrat večji kakor do sedaj veliki parniki z 8-12,000 tonami

Pojasnila daje zastopnik: **Fr. Seunig,**

Ljubljana Kolodvorske-ulice štv. 28

Odhod iz Ljubljane vsaki ponedelek, torek in četrtek v tednu.

V hiši gospe Helene Orešek v Postojni

● zobozdravnik ●

iz Ljubljane, Špitalske ulice št. 7

Amerik. zobe. Vsa zobotehnična dela

Amerik. zobe. se v koncesijonir. ateljeju

O. SEYDL izvršujejo.

Ordinira vsako soboto od 8. do 5. ure.

Pivovarna „G. AUER-jevi dediči"

v Ljubljani, Wolfove ulice štev. 12.

priporoča **svoje izvrstno marčno in na bavarski način varjeno pivo**

v prid družbe sv. Cirila in Metoda.

Zaloge na Notranjskem so: v **Idriji** (založnik gosp. Franjo Didič, posestnik i. t. d.), v **Št. Petru na Krasu** (založnik gosp. Anton Rebec, vinotržec), v **Prestranku** (založnik „Mlekarska zadruga") in v **Žireh** (založnik gosp. Matija Gostiša, posestnik).

Zarezano strešno opeko

(Falz)

navadno strešno opeko, kakor tudi **zidak, žlebak**
in **vsako drugovrstno opeko** ima v zalogi

Karol Jelovšek

opekarnar na Vrhniki (Notranjsko).

Svetovnoznana

postojnska jama

je odprta **vsak dan** ob pol **11.** uri dopoludne in je izključno električno razsvetljena.

Od **1. marca** do **31. oktobra** je odprta tudi ob pol 4. uri proti vstopnini **K 5·—** za osebo.

Ob **nedeljah** in **praznikih** pa le **K 3·—** za osebo.

Notranjci, rabite narodni kolek v korist družbe sv. Cirila in Metoda!

MAKS ŠEBER

v Postojni.

Akcidenčna tiskarna.

Knjigoveznica.

Fotografični atelije.

Zaloga vsakovrstnih tiskovin

za županstva, krajne šolske svete, šolska vodstva, posojilnice, mlekarske zadruge itd.

Izvršuje se po naročilu vsa druga tiskarska dela

kakor n. pr. letna poročila, cenike, vabila k veselicam in občnim zborom, programe, naznanila o zarokah, porokah itd., parte liste, pisma in kuverte z naslovi, posetnice, razglednice, trgovska naznanila itd. itd.

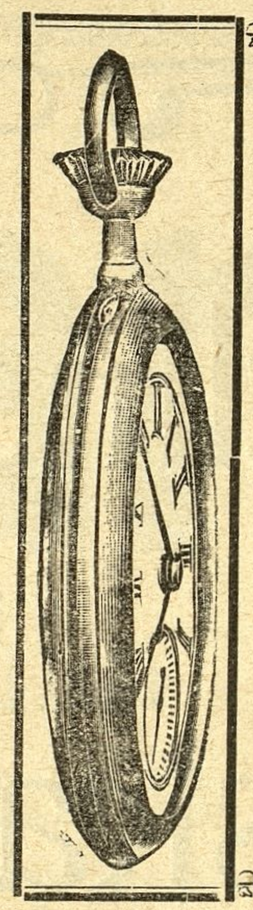

Zahtevajte cenike zastonj in poštnine prosto.

Franc Čuden

najstarejša eksportna tvrdka
na debelo in drobno.

Urar

in **trgovec zlatnine** in **srebernine,**
delničar prvih združenih tovarn ur »Union« v Bielu, Genovi in Glashütte.

POZOR! BERITE!

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyda“

iz BREMNA v NEW-YORK

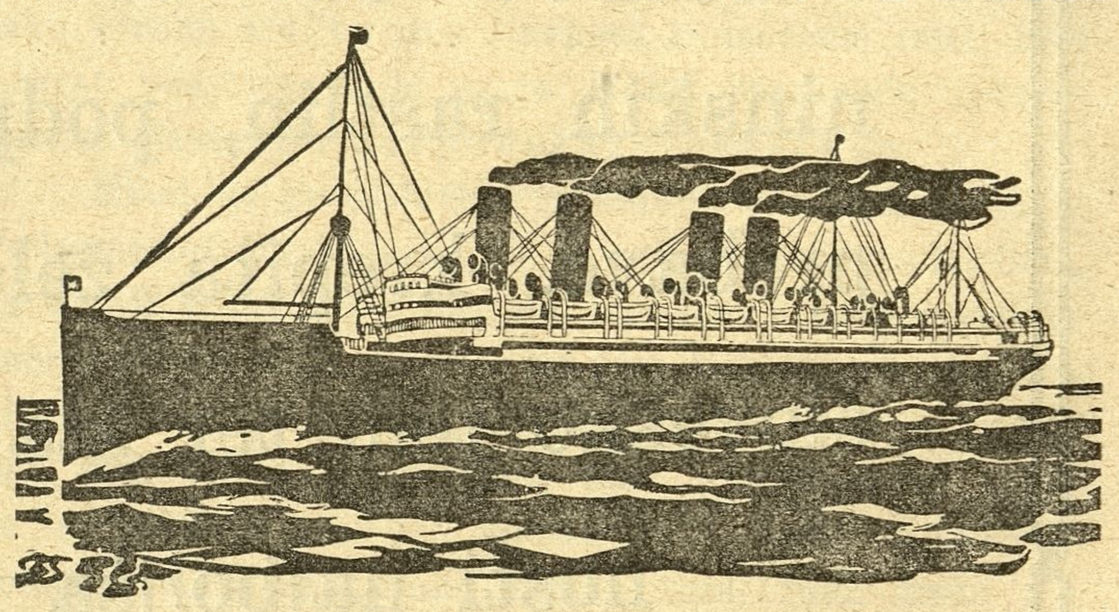

s cesarskimi brzoparniki „Kaiser Wilhelm II.“, „Kronprinz Wilhelm“, „Kaiser Wihelm der Grosse“.

Prekomorska vožnja traja samo 5 do 6 dni.

Natančen, zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navednega parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite **v Ljubljani edino le** pri

EDVARDU TAVČARJU

KOLODVORSKE ULICE ŠT. 35.

nasproti občeznani gostilni „pri Starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. — Vsa pojasnila, ki se tikajo potovanja, točno in brezplačno. — Postrežba poštena, reelna in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Kolorado, Mexiko, Kalifornijo, Arizona, Utah, Wioming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izredno céno črez **Galveston.** Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno. Tu se dobivajo pa tudi listki preko **Baltimora** in na vse ostale dele sveta, kakor: Brazilijo, Kubo, Buenos-Aires, Kolombo, Singapore, **v Avstralijo i. t. d.**

Rastlinski liker

in

rastlinska grenčica

„Jelen“

sta sestavljena iz najzdravilnejših planinskih rastlin, podpirata in pospešujeta prebavo, krepita želodec in z njim celo človeško telo ter sta vsled teh svojih lastnosti najboljša izdelka te vrste.

• • •

Edini izdelovatelj:

Anton Jelenec v Idriji,

imetelj rastlinske destilacije „JELEN“.

Izdajatelj **Maks Šeber.** — Odgovorni urednik **Mihael Rožanec.** — Tisk J. Blasnika naslednikov v Ljubljani.